

УДК 378:7.08:78

Ян Ханьжи

Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0002-4739-0187

Інга Хмелевська

Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0001-9129-2173
DOI 10.24139/2312-5993/2023.03/136-148

ФЕНОМЕН ХУДОЖНЬОГО ПОЛІЛОГУ В СУЧАСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Дослідження присвячене вивченню особливостей та функцій художнього полілогу в галузі музично-мистецької освіти. У методологічних основах дослідження герменевтично-феноменологічний підхід, який забезпечує можливість інтегрально застосовувати методи феноменологічного аналізу, редукції та інтерпретації задля визначення сутнісно-функціональної характеристики художнього полілогу. Застосування означеної методології дозволило визначити, що художній полілог є багаторівневою формою дискурсу із мистецьким твором, особливістю якої є інтеграція суб'єктивних поглядів учасників спілкування в єдине бачення (інтерпретаційну концепцію) чи алгоритм дії (виконавську стратегію), за умов збереження суб'єктності та унікальної думки кожного з учасників комунікації. Важливою функцією художнього полілогу в мистецько-освітньому просторі є сприяння вирішенню завдань, зумовлених глобалізаційними процесами, зокрема, забезпечення полікультурної інтеграції та сприяння самореалізації особистості та її індивідуальному творчому розвитку шляхом інтеграції методології художнього полілогу до процесу підготовки фахівців музично-мистецької освіти.

Ключові слова: полілог, феноменологія, герменевтика, дискурс-аналіз, інтермедіальне художнє спілкування, глобалізація, полікультурність, музична педагогіка.

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси сьогодення відбиваються появою нових викликів та завдань у мистецько-освітньої галузі, але і нових можливостей. Насамперед ідеться про можливості створення сприятливих умов задля творчого та компетентнісного розвитку особистості, адже інтеграція у європейський освітній простір робить доступними для вітчизняної освітньої системи здобутки світової практики індивідуалізації освітнього процесу, «...створення умов для самореалізації талантів, активного інтелектуального розвитку», модифікації освітніх програм у напрямі забезпечення їх студентоцентрованості, створення інтегрованих освітніх курсів, спеціальних навчальних комплексів (школа-коледж-університет) та

забезпечення наскрізного характеру процесу набуття мистецької освіти (Лазаревська & Нівельт, 2007, с. 195).

Утім, серед основних проблем учені (В. Марченко, 2022; І. Мудролюбова, 2015; Троєльнікова, 2010) визначають складнощі, які виникають у вітчизняних фахівців мистецької освіти при намаганні інтеграції на європейському ринку праці. Означені складнощі, пов'язані, насамперед, із культурними розбіжностями, нестачею міжсистемних зв'язків, які дозволили б інтегрувати різноманіття унікальних мистецьких традицій та культурних здобутків Україні та Європи в єдиний, полікультурний художньо-освітній простір. Як слушно зауважує Янь Лі, на тлі глобалізаційних процесів гостро постає проблема ефективної міжкультурної інтеграції та набуває актуальності завдання із реалізації фундаментальної функції мистецтва і, зокрема, мистецької освіти – ініціювання полілогу культур (Янь Лі, 2019). Отже, актуальним напрямом, зумовленим викликами сьогодення, є вивчення феномену художнього полілогу як методологічного підґрунтя розгортання полікультурно-зорієнтованих процесів у мистецько-освітній галузі, спрямованих, одночасно, на міжкультурне взаємозбагачення та посилення індивідуальної ролі, отже, зміцнення суб'єктності учасників художньої комунікації у мистецько-освітньому процесі.

Аналіз актуальних досліджень довів, що проблема винайдення шляхів забезпечення індивідуального творчого розвитку здобувачів на тлі розгортання глобалізаційних процесів є актуальною для мистецько-освітньої галузі (П. Круль, О. Лазаревська, М. Нівельт, Л. Троєльнікова). У якості феномену, який володіє потенціалом щодо створення концептуальних основ успішного здійснення такої інтеграції учені (Л. Бокотей, М. Сова, Чжан Цзянань, Чжан Яньфен, Янь Лі, G. Voers, I. Tarr) розглядають *художній полілог*, підкреслюючи його можливості забезпечувати індивідуалізацію та творчо-розвивальну спрямованість мистецько-освітнього процесу в умовах його розвитку за полікультурними та полімистецькими векторами. Науковці (Oleksiuk, Bondarenko, Cherkasov, Kosinska, & Maievskaya, 2019) зазначають, що на сучасному етапі розвитку мистецької освіти, коли її основним завданням стає підготовка фахівця-суб'єкта «... здатного діяти в нерегламентованих царинах життєвих ситуацій», полілог має розгортатися на декількох рівнях. Зокрема, розглядаючи набуття мистецької освіти як процес «... інформаційно-екзистенційної взаємодії студента з освітнім простором» учені відзначають, що на засадах полілогу така взаємодія «...може

продуктивно здійснюватися як у вигляді внутрішнього діалогу-мислення, так і через спілкування з текстами – зовнішній діалог/полілог як "мова для інших"». Така форма спілкування визнається найбільш професійно значущою, адже в результаті такої багаторівневої комунікації «формується духовний зміст діяльності майбутнього фахівця, у якому віддзеркалюються його унікальні ідеї, риси характеру, інтереси, прихильність до цінностей іншого» (Oleksiuk, Bondarenko, Cherkasov, Kosinska, & Maievskaya, 2019, p :245).

Концепція полілогу розглядається науковцями-педагогами як основа створення інноваційних форм фахової підготовки майбутніх фахівців мистецької галузі. Так, у дослідженні О.Ребрової та Н.Лісовської (Rebrova & Lisovska, 2015) запропоновано педагогічну технологію «Художньо-виконавський полілог», в основі якої реалізація унікальних можливостей полілогу щодо організації інтерпретаційно-виконавського процесу. Дана технологія, за висловом О.Ребрової та Н.Лісовської «...характеризується цілеспрямованим використанням полімистецького освітнього середовища та здійсненням обговорення й демонстрації альтернативних засобів художньої виразності чи мистецького синтезу як компенсаторного ресурсу для кращого розкриття, розуміння й інтерпретації смислу образів творів мистецтва» (Rebrova & Lisovska, 2015, p. 317).

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей та функцій *художнього полілогу* в галузі музично-мистецької освіти, як феномену, що володіє потенційними можливостями сприяти творчому, професійному та особистісному розвитку майбутніх фахівців музично-мистецької освіти в умовах розгортання глобалізаційних та євроінтеграційних процесів.

Методи дослідження. Методологічні основи дослідження складає низка теоретичних методів (феноменологічний аналіз, редукція, інтерпретація), які застосовуються на засадах *герменевтично-феноменологічного* підходу. Даний підхід розглядається вченими (Gallagher, 1992; Каккори, 2009) як інтегральна методологія, застосування якої забезпечує результативність якісних досліджень у галузі освіти. Означене пов'язане із взаємодоповнюючим характером двох підходів які лежать в основі даної методології (М. Heidegger, 1988). Як пише Л. Каккори (Каккори, 2009), феноменологія (Е. Гуссерль; М. Мерло-Понті) спрямована на вивчення абсолютних та універсальних сутностей явищ, отже на осягнення їх сутнісного смислу, у той час як герменевтика (Г.-

Г. Гадамер, П. Рікбор), долучаючи історичні та культурні контексти, надає методичний інструментарій задля інтерпретації ідентифікованих властивостей явища.

Герменевтичний аналіз, застосований у дослідженнях з погляду педагогіки, дозволяє забезпечити розуміння того, як певні способи відтворення діяльності (теоретично-аналітичної, практичної тощо) впливають на можливості розуміння та інтерпретації феноменів, а також, на перебіг та результати процесу особистісного та фахового розвитку. У свою чергу феноменологічний аналіз тісно пов'язаний із редукцією, сутність якої в актуалізації рефлексійного ставлення до об'єкту при його аналізі. Даний процес розгортається в три етапи. На першому етапі відбувається феноменологічна редукція, у ході якої будь який об'єкт підлягає аналізу як феномен, що пізнається у свідомості та за допомогою свідомості. Ця феноменологічна редукція змінює напрям аналізу з такого, що є зорієнтованим на об'єкти, на такий, що фокусує увагу на процесах свідомості. На другому етапі здійснюється ейдетична редукція, спрямована на аналіз множини сприйнятих властивостей об'єкта, зафіксованих у свідомості, та визначення таких рис, які залишаються незмінними, отже, фундаментально притаманними даному об'єктові. Третій етап позначається як трансцендентально-феноменологічна редукція, яка є спрямованою уже на аналіз того, як ідентифікований феномен взаємодіє зі свідомістю та визначення, на цій основі, тих властивостей, що закріплюються за ним як сутнісна характеристика (Kakkori, 2009, p. 21). Застосування протягом усіх етапів герменевтичного аналізу, із наступною інтерпретацією, дозволяє розглядати художній полілог, що розгортається в процесі комунікації із мистецьким твором, а також, між суб'єктами, зайнятими в мистецько-освітній діяльності, як феномен, властивості якого концептуально обґрунтовують існування та розвиток певних явищ у мистецько-освітньому просторі. У такий спосіб герменевтично-феноменологічний підхід уможлиблює визначення основних характеристик та функцій художнього полілогу, які він здатен реалізовувати як концепція, покладена до основи певних складових мистецько-освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Дослідження феномену художнього полілогу потребує вивчення його етимологічних та концептуальних основ. Згідно визначенню, представленому в філософському довіднику, *полілогом* (від грец. *polys* – багато та *logos* – слово), вважається спілкування певної кількості учасників у сумісному

дискурсі. Визначальною рисою полілогічного дискурсу є спрямованість на пошук спільного рішення, яке інтегрує у собі суб'єктивну думку щодо проблеми та особливості підходу до її вирішення кожного з учасників спілкування (Шинкарук, 2002).

Традиційно феномен полілогу розглядається з погляду філології як одна з форм художньої комунікації, яка реалізується задля «...розкриття конфліктів та персонажів у драмі» поряд із монологом та діалогом (Hammer, 2018, с. 26). Як справедливо визначено К. Хаммером, мистецтво драми апіорі є полілогічним, адже відзначається синтетизмом зображально-виражальних засобів, які проявляються у поєднанні слова і жесту, міміки, музики тощо. Унікальні форми міжмистецького полілогу, як пише автор, спостерігаються у фольклорних формах театру, таких як музична драма Китаю, японський театр Кабукі і Но тощо (Hammer, 2018, с. 26). При цьому, полілог, як художня форма спілкування персонажів драми застосовується, зазвичай задля відображення глобальних явищ, як-от, взаємодії певних соціальних груп, буття «народної стихії» та, в цілому «життя людства» (Hammer, 2018, р. 28)

Аналізуючи феномен полілогу в проекції театрального мистецтва Дж. Ріццутто (Rizzuto, 2014) звертає увагу на його функцію унесення дискурсивного елементу до драматургічного розвитку. Як зазначає дослідник, полілог, як художній прийом, дозволяє змінити рівень вистави, трансформуючи акторську гру, піднімаючи її до рівню рефлексії, адже сцена, у якій є полілог, стає простором спільного роздуму та спільної смислотворчості (Rizzuto, 2014).

Сучасний погляд на феномен полілогу розширює спектр його функціональності та визначає нові інтегральні можливості. Зокрема, як пише В. Лук'янець, становлення дискурсу, в основі якого полілогічне спілкування, сприяло виникненню «...особливої течії у філософському постмодерні – *дискурс-аналізу*». Слід зазначити, що полілогічний дискурс-аналіз, як методологія аналізу семіотичної складової тексту (вербального, літературного, мистецького) та пошуку, на цій основі, смислів, має особливе значення для мистецтва, та, зокрема, процесу полімистецької інтеграції. У даному контексті досліджує феномен полілогу Н. Коробкова (2014). Зокрема, учена розглядає полілог як *інтермедіальний* феномен, що забезпечує взаємодію різних видів мистецтва у спільному семіотичному просторі. Розглядаючи художній образ у якості «..носія сутнісної онтологічно значущої конкретики буття» учена звертає увагу на його функцію виступати концептуальною

основою мистецької форми. При цьому, саме процес осягнення смислу твору через прочитання специфічних знаків, створених засобами виразності різних видів мистецтва, учена розглядає як *інтермедіальний художній полілог* (Коробкова, 2014, с. 19)

Відповідний вплив художній полілог здійснює і на процеси, що розгортаються в музичному мистецтві. Так, у дослідженні А. Кравченко (2017) вказується на те, що, на сьогодні, власне, формування музичних жанрів відбувається на тлі існування інтермедіального художнього полілогу. Особливо, даний висновок стосується сучасної камерної музики, зокрема, ансамблевих жанрів. Як доводить учена, саме «...художній полілог визначає напрямок еволюції принципів жанроутворення та структурування музичного матеріалу» через феномен «інтерференції видів мистецтва», який призводить до «міжмистецького жанрового симбіозу». Зокрема, інтермедіальний міжмистецький полілог зумовлює виникнення таких музично-камерних жанрів як «музичні романи, легенди, містерії, діалоги, триптихи, картини, натюрморти, етюди, фрески, соната-діалог, соната-диптих, соната-феєрія, кіноп'єса, кіносюїта» тощо (Кравченко, 2017, с. 141).

Більш глибокий рівень функціонування полілогу в галузі музичного мистецтва розглядається Дж.Боерсом (Boers, 2017). Учений-музикант пропонує філософський підхід до феномену полілогу в музичному мистецтві та розглядає цей феномен у межах розробленої ним концепції *акустичної філософії*. Дана концепція передбачає погляд на музичне мистецтво як на «...алегорію людського досвіду». Як зауважує Дж.Боерс, елементи музичної виразності, такі як інтонація, регістр і тембр звуку тощо здатні передавати певні «шари смислу», зокрема, «...певні інтервали відображають зітхання, крик, глузливий звук тощо...». У якості особливого комунікативного простору Дж.Боерс розглядає поліфонічну, а також, оркестрову музику. У межах концепції акустичної філософії розглядаються спільні риси міжсуб'єктної комунікації та полілогу в музиці – між голосами в поліфонії, а також, між інструментами оркестру. Отже, акустична філософія розглядає спільні риси між людською бесідою та діалогом музичних інструментів, які «...відображають тон голосу людини, пов'язаний із певними емоціями - англійський ріг має простацьку якість, віолончель може бути жалобною, труба – мілітариською або драматичною тощо...». При цьому, як ще більш глибокий рівень полілогу Дж.Боерс визначає спілкування між виконавцями та слухачами, які сприймають певні частоти резонансу,

його колір, вібрацію та асоціюють із відповідними відчуттями, емоціями, спогадами, отже, загалом, із досвідом (Neshcheret, & Boers, 2017, p. 131).

Слід зазначити, що методологічний потенціал полілогу специфічно реалізується в сучасних інтерактивних формах музичного творчості. Так, у дослідженні А. Са (Sá, 2017), висвітлено роботу над створенням інтерактивної програми з генерації музичного матеріалу до основи якої покладено концепцію та методологію полілогу. На підготовчому етапі дослідниками було вивчено особливості реакції людської свідомості на такі, суто музичні явища, як дисонанс, консонанс, особливості розвитку мелодійної лінії, структурування фактури тощо та порівняно їх з певними реакціями, що виникають під час спілкування. Згідно висновків учених, найбільш вдалим виявилися алгоритми, побудовані за принципом симуляції складної взаємодії, характерної для природнього простору соціальної активності людини. Такий простір характеризується складністю та полілогічністю взаємодії її елементів. Згідно висновків учених, саме програми побудовані на основі принципу симуляції складних полілогічних моделей взаємодії стимулюють музикантів-користувачів до справжнього творчого самовираження (Sá, 2017).

Утім, домінуючою у галузі музичного мистецтва є концепція *художнього полілогу* як форми спілкування в системі *композитор-виконавець-слухач*. Даний погляд нерідко розглядається як концептуальна основа художньої комунікації в музичному мистецтві взагалі. Як пише І. Тарр (Tarr, 2021), саме можливість спілкування творця із широким загалом слухачів, можливість висловити свою думку і ясне розуміння що цю думку буде почуто, і є основним смислом творчої діяльності в галузі музичного мистецтва. Незалежно від того, яка саме творча діяльність здійснюється – композиторська чи виконавська, або аналітично-теоретична – це полілогічне спілкування, трансляція певного бачення, певних думок (Tarr, 2021, p. 215). Під час такого полілогу, за висновком І. Тарра, передається людський досвід інтерпретації світу. Люди створюють, або чують музику і починають відчувати синергію із навколишнім світом, отримують змогу «...виразити себе естетично і разом із цим вступити в спілкування». Таким чином, естетичний погляд на музику формується у процесі полілогічного дискурсу, в основі якого екзистенційне запитання «Хто я і ким хочу бути?» (Tarr, 2021, p. 216).

Означений погляд підтримує О. Злотник у своєму дослідженні комунікативної функції музики. Зокрема, учений визначає етапи та

особливості процесу художньої комунікації, підкреслюючи, що спілкування автора, виконавців, слухачів, музичних критиків неминуче створює полілог, основною рисою якого є трансляція суб'єктивної думки кожного з учасників художнього спілкування. Серед рівнів такого міжсуб'єктного художнього полілогу дослідник визначає:

✓ біологічний, зумовлений неминучістю відображення в музичному творі, його сприйманні та аналізі індивідуальних рис індивіда – темпераменту, віку, поведінки тощо;

✓ психологічний, на якому уможлиблюється взаєморозуміння завдяки схожості чуттєво-емоційного сприйняття учасників спілкування;

✓ розумовий, який відповідає за єдність трактування особливостей художньої форми викладення змісту, зокрема, через «...конкретність і образність, логіку і хаотичність, абстрактність і наочність образів музики»;

✓ світоглядний, існування якого зумовлено необхідністю наявності певного порозуміння учасників спілкування на рівні «ціннісних орієнтирів та філософсько-естетичної позиції» (Злотник, 2018, с. 160).

У праці О.Єргієвої означений процес досліджено як «герменевтичну класичну тріаду: автор – виконавець – публіка». Вивчаючи в даній площині процес музично-творчої співпраці в інструментальному ансамблі, авторка підкреслює значущість полілогу як певної «...якості музикування – ансамблевого спілкування концертмейстера з музикантами камерного оркестру, з автором музичного твору, а також із публікою». Безпосередньо полілогічність ансамблевого музикування О. Єргієва характеризує як «процес звуко-інтонаційного дискурсу всередині виконавсько-ансамблевого часопростору» (Єргієва, 2020, с. 84)

У дослідженні Чжана Яньфена, присвяченого художньо-виконавській підготовці майбутніх учителів музики в Україні та в Китаї, такий полілог розглядається як полівекторний процес. Серед векторів такого художнього полілогу вчений конкретизує наступні:

✓ між композитором та виконавцями, якій має «часову проекцію»;

✓ між виконавцями в ансамблевих формах музичного виконавства, якій «...має проекцію на співтворчість»;

✓ між виконавцями та слухачами, «...спрямований на виклик співчуття та занурення в художній світ подій...» музичного твору;

✓ внутрішній полілог як «...складний рефлексивний процес» у якому задіяні механізми перцепції та внутрішньої комунікації, і який супроводжує і забезпечує творчий процес аналізу та виконання музичного твору» (Чжан Яньфен, 2011, с. 147).

У практиці музично-педагогічної діяльності визнаною є функціональність полілогу як методу “заглиблення” до процесу художнього спілкування із твором музичного мистецтва. Як зазначається в дослідженні М.Сови організація музично-освітнього процесу у формі полілогу між творцем музичного твору, інтерпретатором та слухачами створює умови не лише для «...розвитку продуктивного мислення кожного із реципієнтів, але й сприяє найбільш ефективному розвитку процесу колективної творчої активності». Спираючись на власний музично-педагогічний досвід, авторка доводить що саме у процесі полілогу відбувається справжнє «...осмислення філософсько-естетичної думки твору» та актуалізація «...зафіксованої у глибині пам’яті думки або почуття, котрі виникли під впливом музики» (Сова, 1999, с. 30).

Чжан Цзянань досліджує проблему реалізації мистецького потенціалу музики для саксофона «у музично-інструментальному полілозі». Також, автор зауважує, що розвиток у площині музично-педагогічної освіти даного музично-інструментального напрямку, як такого що є досить популярним серед студентів, зокрема, іноземних, сприяє розгортанню культурно-освітнього полілогу. Останнє твердження вчений обґрунтовує тим, що в ансамблі, учасники якого є носіями різних етнокультур, відбувається обмін знаннями, взаємоінформування стосовно підходів до музично-виконавського процесу. Як пише Чжан Цзянань, фахова підготовка студентів, які є представниками різних національностей, має певні «історичнокультурні освітні розбіжності», адже теоретична база, традиції і методи музикування, звісно, відрізняються. Отже, під час сумісного музикування відбувається багаторівневий полілог, який розгортається на тлі взаємообміну інформацією стосовно традицій інтерпретації та виконання музичних творів (Чжан Цзянань, 2015, с. 7-8). У зв’язку з цим галузь ансамблевого музичного виконавства у сучасних умовах глобалізованого світу стає простором, що володіє потенціалом із організації художнього полілогу, у процесі якого інтенсифікується особистий інтелектуальний та комунікативний розвиток кожного з учасників ансамблю.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

Проведене дослідження показало, що полілог як феномен визначився в межах концепції дискурсу як форма останнього, особливістю якої є інтеграція суб'єктивних поглядів учасників спілкування в єдине бачення чи алгоритм дії, за умов збереження суб'єктності та унікальної думки кожного з учасників комунікації. Художній полілог є формою спілкування, яке розгортається на різних рівнях комунікації у галузі мистецтва, зокрема, під час аналізу художнього тексту (вербального, літературного, живописного, музичного тощо) як форма *дискурс-аналізу*; як процес міжмистецької інтеграції – *інтермедіальний художній полілог*; як форма *художнього спілкування* між авторами мистецького твору, його виконавцями, критиками та слухачами.

Багаторівневість художнього полілогу зумовлює його поліфункціональність, яка проявляється у можливостях сприяти: формуванню інтерпретаційної концепції художнього тексту; репрезентації багатоманіття та унікальності суб'єктивних думок кожного з учасників творчого аналізу; взаємозбагаченню художніх форм, жанрів та стилів у музичному мистецтві; знаходженню ефективних художньо-комунікативних форм сумісної музичної діяльності.

Однією з важливих функцій художнього полілогу в мистецькій освіті є сприяння вирішенню основних завдань, зумовлених глобалізаційними процесами, серед таких:

- ✓ забезпечення полікультурної інтеграції, зокрема, взаємообміну художнім досвідом у процесі музичної діяльності;
- ✓ сприяння самореалізації особистості та її індивідуальному творчому розвитку шляхом інтеграції методології художнього полілогу до процесу підготовки фахівців музично-мистецької освіти.

Вивчення потенціальних можливостей художнього полілогу сприяти виконанню означених завдань визначаємо в якості пріоритетного напрямку подальших досліджень даного феномену.

ЛІТЕРАТУРА

- Бокотей, Л. Л. (2016). Полілог культур як фактор художньо-естетичного виховання підростаючого покоління. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія*, (1), 70-74. Отримано з http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2016_1_18 (Bokotey, L. L. (2016). Polylogue of Cultures as a Factor of Artistic and Aesthetic Education of the Young Generation. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series: Pedagogy and Psychology*, (1), 70-74. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2016_1_18)

- Ергієва, О. (2020). Мистецтво концертмейстера камерного оркестру як полілог. *Музичне мистецтво і культура*, 1(30), 83-89. doi:10.31723/2524-0447-2020-30-1-13 (Yerhiyeva, O. (2020). The Art of a Chamber Orchestra Concertmaster as a Polylogue. *Musical Art and Culture*, 1(30), 83-89. doi:10.31723/2524-0447-2020-30-1-13).
- Злотник, О. Й. (2018). Комунікативна функція музики як засіб художнього спілкування. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*(2), 158-162. Получено из http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2018_2_29 (Zlotnyk, O. Y. (2018). The Communicative Function of Music as a Means of Artistic Communication. *International Bulletin: Cultural Studies. Philology. Musicology* (2), 158-162. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2018_2_29).
- Коробкова, Н. К. (2014). Міжмистецький полілог в аспекті художності. *Вісник Одеського національного університету. Філологія*, 20(1(11)), 18-27. Получено из <http://philolvisnyk.onu.edu.ua/article/view/237671> (Korobkova, N. K. (2014). Interdisciplinary Polylogue in the Context of Artistry. *Odesa National University Herald. Philology*, 20(1(11)), 18-27. Retrieved from <http://philolvisnyk.onu.edu.ua/article/view/237671>).
- Кравченко, А. (2017). Семіотичне значення полілогу мистецтв у камерно-інструментальній творчості українських композиторів кінця ХХ-початку ХХІ ст. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство* (8), 140-146. Получено из www.cceol.com/search/article-detail?id=583840 (Kravchenko, A. (2017). The Semiotic Significance of Arts Polylogue in the Chamber Instrumental Creativity of Ukrainian Composers at the End of the 20th - Early 21st Century. *International Bulletin: Cultural Studies. Philology. Musicology* (8), 140-146. Retrieved from www.cceol.com/search/article-detail?id=583840).
- Лазаревська, О., & Нівельт, М. (2007). Досвід модернізації мистецької освіти в контексті євроінтеграції. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка* (2), 195-199 (Lazarevska, O., & Nivel't, M. (2007). Experience of Modernization of Art Education in the Context of European Integration. *Scientific Notes of Ternopil National Pedagogical University. Series: Pedagogy* (2), 195-199).
- Чжан, Цзянань. (2015). *Формування готовності майбутнього викладача до музично-інструментального полілога в процесі навчання гри на саксофоні* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Київ (Zhang Jiannan. (2015). *Formation of the Future Music Teacher's Readiness for Musical-Instrumental Polylogue in the Process of Learning Saxophone* (Ph.D. Thesis in Pedagogical Sciences). Kyiv).
- Чжан, Яньфен. (2011). Педагогічні умови формування вокальної художньо-виконавської підготовки майбутніх учителів музики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти* (11), 145-148. Отримано з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_014_2011_11_40 (Zhang Yanfen. (2011). Pedagogical Conditions for the Formation of Vocal Artistic Performance Training of Future Music Teachers. *Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series 14: Theory and Methods of Art Education* (11), 145-148. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_014_2011_11_40).

- Шинкарук, В. І. (Ред.). (2002). *Філософський енциклопедичний словник*. Київ: Абрис (Shynkaruk, V. I. (Ed.). (2002). *Philosophical Encyclopedic Dictionary*. Kyiv: Abris).
- Янь Лі. (2019). Музика як полілог культур у сучасному глобальному світі у контексті формування полікультурної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*, 6(239), 266-276. doi:10.12958/2227-2844-2019-6(329)-2-266-276 (Yan Li. (2019). Music as a Polylogue of Cultures in the Modern Global World in the Context of Forming the Cross-Cultural Competence of Future Music Teachers. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, 6 (239), 266-276. doi:10.12958/2227-2844-2019-6(329)-2-266-276).
- Gallagher, S. (1992). *Hermeneutics and Education*. State University of New York Press. Retrieved from <https://bit.ly/3NCYwuh>
- Hammer, K. (2008). Specific features of drama in the historical and theoretical dimensions. *Філологічні науки: Збірник наукових праць Полтавського НПУ імені В. Г. Короленка*(28), 25–32. doi:10.33989/2524-2490.2018.28.191651
- Kakkori, L. (2009). Hermeneutics and Phenomenology Problems When Applying Hermeneutic Phenomenological Method in Educational Qualitative Research. *Paideusis*, 18(2), 19–27. doi:10.7202/1072329ar
- Neshcheret, I., & Voers, G. (2017). Dialog about acoustic philosophy. *Філософія спілкування: Філософія. Психологія. Соціальна психологія*(10), 130-132. Retrieved from <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/5964>
- Oleksiuk, O., Bondarenko, L., Cherkasov, V., Kosinska, N., & Maievska, A. (2019). Innovative Model of Communicative Practices. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(2), 244-252. doi:10.7596/taksad.v8i2.2109
- Rebrova, O. Y., & Lisovska, N. Y. (2015). Artistic and creative polylogue at performance activity of choreography, music and dramatic art teachers. *Modern tendencies in the pedagogical science of Ukraine and Israel: the way to integration*, 6, 311-318.
- Rizzuto, G. (2014). *Mediale levenskunst. Een interculturele polylog [Medial art of living. An intercultural polylog]*. ASP - Academic and Scientific Publishers.
- Sá, A. (2017). Designing Musical Expression. *Proceedings of xCoAx 2017*. Retrieved from <http://2017.xcoax.org/pdf/xcoax2017-Sa.pdf>
- Tarr, I. (2021). The Healing Power of Aesthetics in Music and Art. *International Journal of Literature and Arts*, 9(5), 212-217. doi:10.11648/j.ijla.20210905.11

SUMMARY

Yang Hanri, Khmelevska Inga. The Phenomenon of Artistic Polylogue in Contemporary Music Education.

The research is devoted to the study of the features and functions of artistic polylogue in the field of music education as a phenomenon that has the potential to promote the creative, professional and personal development of future music education specialists in the context of globalization and European integration processes. The methodological basis of the study is a number of theoretical methods (phenomenological analysis, reduction, interpretation), which are applied on the basis of the hermeneutic-phenomenological approach. This approach is an integral methodology that is effective in conducting qualitative research in the field of education. This is due to the complementary nature of phenomenology (E. Husserl, M. Merleau-Ponty), which is aimed at studying the absolute and universal essences of phenomena, and hermeneutics (H-G. Gadamer, P. Ricoeur), which, by involving historical and cultural contexts, provides methodological tools for interpreting the

identified properties of the phenomenon. Phenomenological analysis is closely related to reduction, the essence of which is to actualize a reflexive attitude to the object in its analysis, which allows any object to be studied as a phenomenon. Hermeneutic analysis, applied in research from the perspective of pedagogy, allows us to understand how certain ways of reproducing activities (theoretical, analytical, practical, etc.) affect the ability to understand and interpret phenomena, as well as the course and results of the process of personal and professional development. As a result, it has been determined that the polylogue as a phenomenon is defined within the concept of discourse as a form of the latter, the peculiarity of which is the integration of the subjective views of the participants of communication into a single vision or algorithm of action, while preserving the unique features of each. An artistic polylogue is a form of communication that unfolds at different levels of communication in the field of art, in particular, during the analysis of an artistic text (verbal, literary, pictorial, musical, etc.) as a form of discourse analysis; as a process of inter-artistic integration - an intermediate artistic polylogue; as a form of artistic communication between the authors of an artistic work, its performers, critics, and listeners. Thus, an artistic polylogue is a process that unfolds in the space of communication with an artistic work, between the composer, interpreters, performers, and the public. Since each of the participants in this communication is a carrier of a certain culture, artistic polylogue involves communities with their worldview, mentality, cultural codes and values in the communication process, which initiates the process of multicultural communication. In the musical and educational process, the subjects involved in artistic and educational activities also join the artistic polylogue, perceiving and transmitting cultural information during the performance and pedagogical interpretation, which is made possible by considering the artistic polylogue as a phenomenon whose properties conceptually substantiate the process of global multicultural and polyartistic communication. The multilevel nature of the artistic polylogue determines its multifunctionality, which is manifested in the ability to contribute to: the formation of an interpretive concept of an artistic text; representation of the diversity and uniqueness of the subjective opinions of each of the participants in the creative analysis; mutual enrichment of artistic forms, genres and styles in the musical arts; and finding effective artistic and communicative forms of joint musical activity. An important function of the artistic polylogue in the art educational space is to contribute to solving the problems caused by globalization processes, in particular, to ensure multicultural integration and promote personal self-realization and individual creative development by integrating the methodology of artistic polylogue into the process of training specialists in music education.

Key words: *polylogue, phenomenology, hermeneutics, discourse analysis, intermedial artistic communication, globalization, multiculturalism, music pedagogy.*